Razvoj, implementacija i izazovi primjene europske regulacije u području otvorenih podataka

Izv.prof.dr.sc. Anamarija Musa, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Godišnje savjetovanje službenika za informiranje

Povjerenik za infomiranje i Državna škola za javnu upravu

25-26.11.2020.

Teme

- Razvoj politike otvorenih podataka u EU
- Implementacija i otvoreni podaci u RH
- Izazovi primjene: što donosi nova Direktiva o otvorenim podacima?

Otvoreni podaci zaista stvaraju društvenu i gospodarsku vrijednost, štite živote i pomažu u svakodnevnom životu

- Podaci ustrojno čitljivim formatima dostupni su na portalima i/ili web stranicama tijela javne vlasti za ponovnu uporabu, besplatno i bez ograničenja (alternativno na zahtjev)
- Velike koristi uporabe i povezivanja podatka
- EU procjena za 2006. – 27 mld eura direktno
- EU procjena za 2025. između 200 I 330 mld eura
- Baze podataka – istraživanja I proizvodi, vizualizacije, aplikacije, platforme

- Pretpostavke:
- Javna uprava posjeduje ogromne količine podataka koje su javno dobro *(dakle, bez 'grljenja podataka', molim)*
- Podaci u odgovarajućim formatima (otvorenim formatima) mogu se koristiti pomoću softwarea čime se štedi vrijeme, novac, rad *(dakle, bez ' sam svoj majstor' podataka koje treba prepisati)*
- Podaci se trebaju moći povezati s drugim podacima radi stvaranja dodane vrijednosti (dakle, moraju biti
- Odgovarajuće politike otvorenih podataka, pravni okvir, i upravljanje podacima u sustavu i svakoj pojedinoj organizaciji *(u pravilu, ne mogu se stvoriti sami od sebe nego traže da se radi i potiče kultura otvorenih podataka i 'otvorenost po default')*

areavibes.com

Livability | For Sale | For Rent

Address, Neighborhood, City, Zip or State/Provi

The Livability Score

The AreaVibes Livability Score was designed to help you find the best places to live. It is created using a unique algorithm that takes into account dozens of characteristics in 7 different categories including nearby amenities, cost of living, crime rates, employment, schools, housing and user ratings. The Livability Score is then calculated out of 100 for any area across the United States and Canada.

The Best Big Cities

zillow.com

Zillow App 4.3M Ratings Open App

Zillow Sign in

Reimagine home

We'll help you find a place you'll love.

Address, neighborhood, city, ...

We have the most listings and constant updates. So you'll never miss out.

Michael Culture Association

minerva

HOME ABOUT MICHAEL NETWORK ACTIVITIES EUROPEAN PROJECTS CONTACTS EYCH 2018 & LEGACY PRIVATE POLICY

Join Michael Culture

EUROPEAN TRANS-DOMAIN NETWORK FOR PROMOTION & VALORIZATION OF DIGITAL CULTURAL CONTENT

Follow us: @MCA_EU

ABOUT US

Michael Culture Association (Aisbl - Belgium) is an European trans-domain devoted to **European digital cultural heritage valorisation.** It gathers a strong network of **more than 100 public and private organizations** from all over Europe. Key actor in the promotion and valorization of the digital cultural content, Michael Culture develops tools and services for cultural institutions and the general public. Linked to other major European cultural heritage networks and projects such as Europeana, Europe's Digital Library, Michael Culture Association supports **European and national cultural policies**. It also aims at enhancing the network of European professionals working on digital cultural heritage and advocating for DCH.

Read more

MUSEU - HUB

Museu

MUSEU-HUB is a **reference point** for European **museums and other cultural institutions hosting museum collections** in the field of **digital cultural** heritage and aggregation for **Europeana**.

It provides services, good practices, training, help-desk, documentation, updating on digitisation, standards, aggregation, IPR and reuse, multilingualism and terminologies, digital exhibitions, digital storytelling tools.

It's managed by Michael Culture.

Access to MUSEU - Hub online platform

BEYOND THE EYCH 2018

The European Year of Cultural Heritage 2018 (EYCH2018) has been a **great success** and has strongly contributed to the recognition of the **diversity** of CH and of its **role on societal challenges**.

To ensure that the efforts initiated during the Year have a lasting impact beyond 2018, the European Commission has released a **European Framework for Action on Cultural Heritage.**

Michael Culture contributed to the EYCH by supporting & giving **labels** to events organized by its members, **organizing events**, supporting the **communication** and dissemination of the EYCH, contributing to the **Stakeholders committee** and **advocating** for the values components of the CH, by signing the Berlin call and by its strong involvement in the preparation of Culture Action Europe Statement for CH "Fast Forward Heritage".

Read more about EYCH & its legacy

HAVE YOUR SAY

EC CONSULTATION ON DIGITAL & CULTURAL HERITAGE

Contribute by the 14.09.2020

The European Commission launched a public consultation in view of the evaluation and possible revision of its main policy instrument to support the digital transformation of the cultural heritage sector.

We welcome this consultation and invite all CH and related communities to contribute: acess to the consultation.

OPEN LETTER VIMM, CUT, NEMO, CAE & MCA

Digital technologies are a decisive factor for the relevance of Cultural Heritage in the future.
Beyond responding to the public consultation, we - **VIMM, CUT, NEMO, CAE & MCA - would like to stress some key developments and challenges** that we deem central to digital cultural heritage. wish to contribute to the ongoing discussion a few additional ideas, **which can be found in the attached Open Letter to the EC:** Open Letter

Public Online Conference

HOW TO PROTECT CULTURAL HERITAGE AND FIGHT AGAINST ILLICIT TRAFFIC

Participate ! Online Public Conference on Illicit Trafficking of Cultural Heritage

urbandataanalytics.com

urbanData Analytics

Real Estate expertise & Big Data Technology

Real Estate Advisory for data intelligence-driven investment decision making

REAL ESTATE SERVICES 360°

Tailored Real Estate Advisory/Assessment though Big Data and AI technology

ecf.com

Log in | Contact

ECF EUROPEAN CYCLISTS' FEDERATION

COVID-19 Cycling Measures Tracker

AS FEATURED IN

Bloomberg POLIS road.cc

Note: please make sure to have the latest browsers (Chrome, Firefox, Safari, Edge) installed to view the dashboard below. In case you see an error, please try disabling your ad blocker or other similar extensions for this page.

Connexion

Inscription

finElink

Trouver votre stratégie de financement

ou consulter l'ensemble des dispositifs

Startup, PME, ETI, Grands Groupes

Trouvez gratuitement et rapidement les meilleures aides publiques pour accélérer votre R&D !

01. COVID-19 Surveillance (Tracker)

65

34

PublicBI

Improving lives with BI

Solutions for Business Improvements

Currently we are busy building a platform-based service. Watch this space for announcements.

LATEST ARTICLES

pathcheck.org

PathCheck Foundation

Dashboard

Exposure Detection On

Learn more >

Spread of the virus in LA

Trending down last 7 days

New Cases

MORE >

Home | Exposures | My Health | Settings

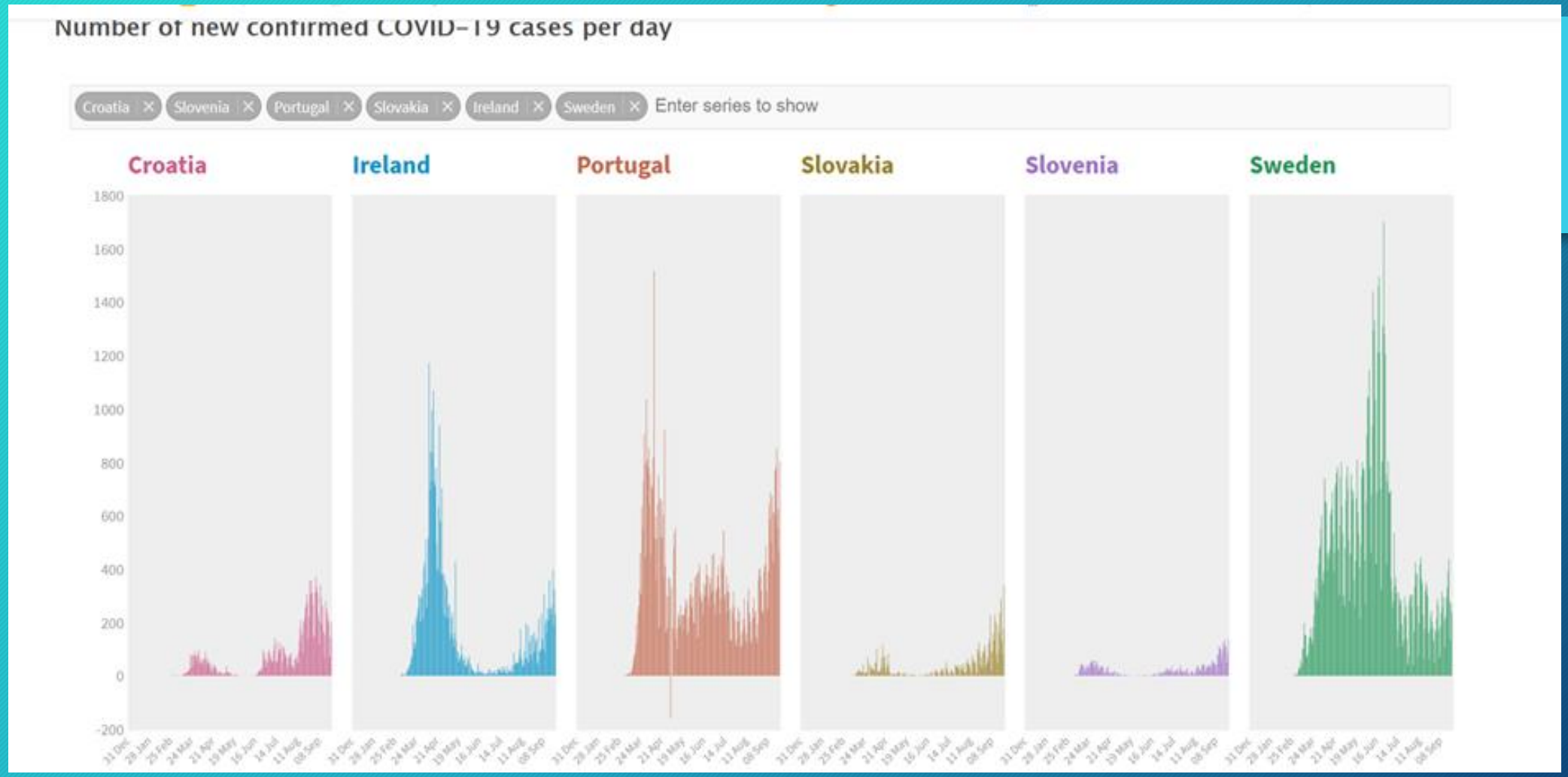

https://op.europa.eu/en/web/eudatathon/covid-19

1990/2000 – ideja o otvorenim podacima

- Neobvezujuće smjernice, suradnja privatnog i javnog sektora; razvoj u SAD-u
- Važnost za gospodarstvo i kolaborativno rješavanje društvenih problema – informacije koje prikuplja i izrađuje javni sektor mogu služiti u druge svrhe, same ili u kombinaciji s drugim podacima, ako su u dostupne u otvorenom formatu – dodana društvena vrijednost, radna mjesta – tržište podataka

2003 PSI Direktiva (→2005)

- Direktiva o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (EZ/2003/98)
- Prvi pravni okvir (tada 15 DČ+EEA) – 'osigurati ponovni uporabu' informacija javnog sektora;
- 1.5.2018; review by 2008

2013 PSI Direktiva – izmjene (→ 2015)

- Direktiva EU/2013/37 (27 DČ+EEA)
- Proširenje primjene, jačanje zaštite prava, proširenje prava korištenja, ograničenje naplate i isključivih prava, veća transparentnost, portali i drugi repozitoriji (praktični aranžmani), izvještavanje
- 18.7.2015 ; revizija 2018.

Smjernice 2014; Benchmarking 2014 / DESI; Europski portal podataka 2015

- Smjernice EK o preporučenim standardnim dozvolama, skupovima podataka i troškovima ponovne uporabe informacija javnog sektora 2014
- Europski portal podataka – studeni 2015 (240.000 skupova podataka); 81 katalog iz 36 država
- Open data landscape / maturity assessment od 2015

OD PSI Direktiva 2019 (→17.7.2021)

- **Direktiva o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (EU/2019/1024)**
- Extension of scope, strengthening protection, liberalisation of licences, restrictions on charging and exclusive rights, greater transparency, portals, reporting
- 17.7.2021; revizija 17.7.2025.

Open data maturity 2019

https://www.europeandataportal.eu/en/dashboard/2019#intro

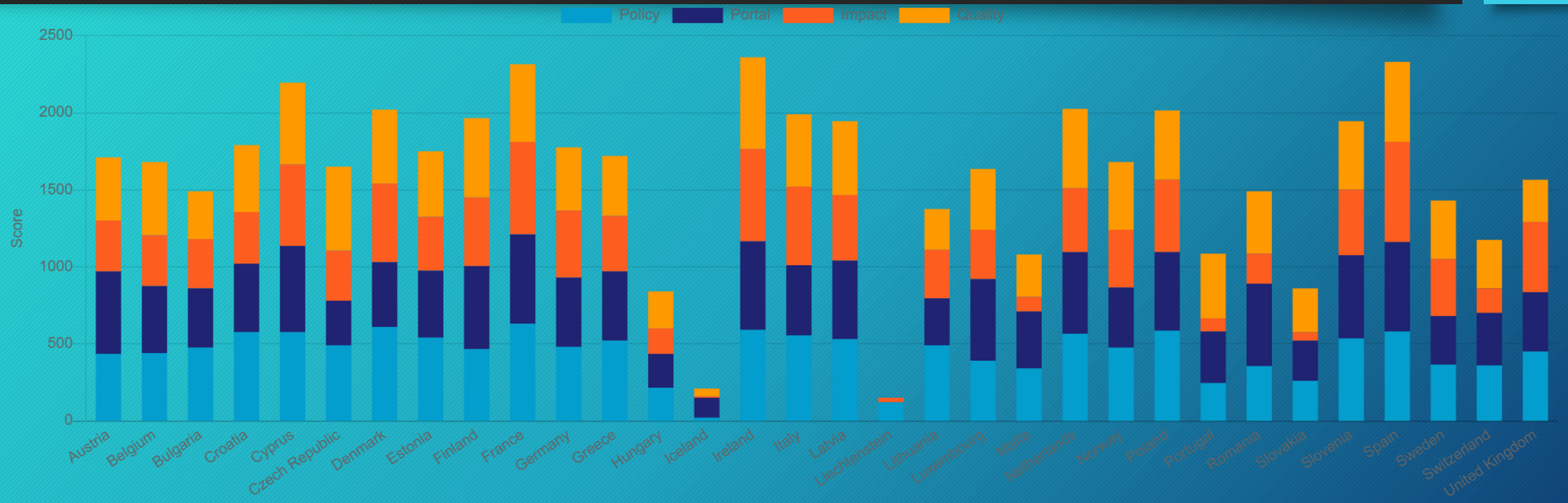

OD/PSI DIREKTIVA
Opseg primjene (tijela i podaci)
Podaci i format / Visokovrijedni skupovi podataka
Licence (dozvole)
Zahtjev i pravna zaštita
Transparentnost
Praktični aranžmani (portali)
Transpozicija, izvještavanje i evaluacija
Otvoreni format i standard
Isključiva prava
Troškovi
Ograničenja

Razvoj otvorenih podataka u Hrvatskoj: pregled

https://todo-project.eu/

https://odeon.interreg-med.eu

2011-2012

Preuzimanje pravne stečevine EU / Partnerstvo za otvorenu vlast 2011

Partnerstvo za otvorenu vlast / preuzimanje pravne stečevine u procesu pristupanja EU

.

2013

Pravni okvir

Zakon o pravu na pristup informacijama + INSPIRE Direktiva – Zakon o infrastrukturi prostornih podataka

2015

Portal otvorenih podataka

data.gov.hr (ožujak 2015) sa 100 skupova podatka; lokalni portali Zg, Ri, Vt, Vž; preuzimanje izmijenjene Direktive iz 2013

2015-2018 i dalje

Postavljanje temelja za otvaranje podataka

Intenzivna regulacija podzakonskim aktima; Analize, proj
događanja
Usvajanje Po
2018 (bez ak
plana)

2019-

OD projekti i povećanje ponude i uporabe podataka ?

ODEON Projekt 2019-2021 (2 mil eur)

Projekt Open data portal 2019-2021 (910.000 eur)

Horizon2020 TODO Projekt 2019-2022

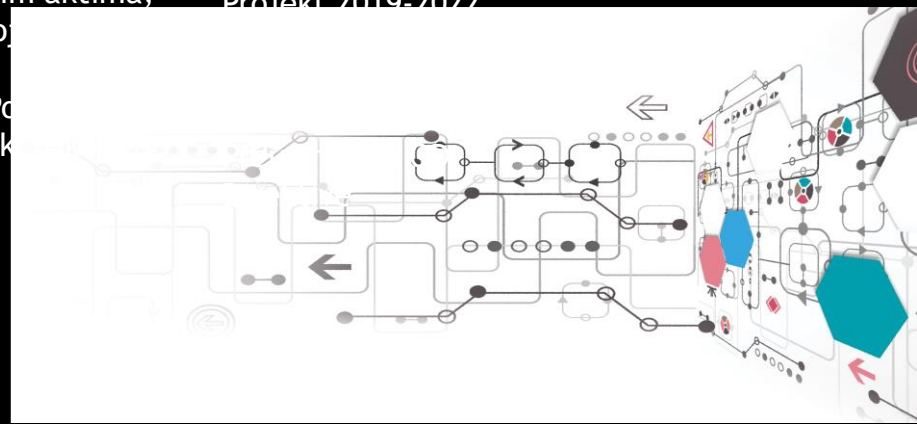

Pravni i strateški okvir u RH

Propisi

- Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15)
- Uredba o troškovima ponovne uporabe informacija (NN 87/18)
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije isključivih prava na ponovnu uporabu (NN 20/16)
- Pravilnik o vrstama i sadržaju dozvola kojima se utvrđuju uvjeti ponovne uporabe informacija (NN 67/17)

- Kriteriji za određivanje visine naknade stvarnih materijalnih troškova i troškova dostave informacije (NN 12/14)
- Pravilnik o službenom upisniku (NN 83/14)
- Pravilnik o Središnjem katalogu službenih dokumenata RH (NN 124/15)

Strategije

- Politika otvorenih podataka
- Strategija suzbijanja korupcije 2015-2020
- Akcijski plan Inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast 2018-2020

- **Materijali**
- Smjernice Povjerenika za informiranje
- Priručnik za tijela javne vlasti aci za sve
- Portal otvorenih podataka, lokalni portali, posebni portali i repozitoriji
- Analitička praćenja

Obaveze

preduvjeti

- Open by default – priprema podataka na način koji omogućava ponovnu uporabu i omogućavanje ponovne uporabe
- Na razini sustava – politika, aktivnosti, evaluacija
- Na razini tijela javne vlasti – suradnički pristup (S.I. + voditelji baza + voditelji jedinica) – politike na razini organizacije & orijentacija na korisnike

1. proaktivna objava informacija na internet stranici u strojno-čitljivom obliku – otvoreni podaci (čl.10.)
2. omogućavanje ponovne uporabe informacija na zahtjev korisnika (čl.14-34.)
3. objava popisa baza i registara s metapodacima i informacijama o načinu pristupa (čl. 10, st.1., toč.5)
4. objava baza i registara kojima pristup nije ograničen (čl. 10, st.1., toč.5) – omogućavanje izvoza
5. objava skupova podataka na Portalu otvorenih podataka (čl. 28)
6. jednako tretirati korisnike, bez diskriminacije, te dostaviti ugovor ili sporazum o isključivim pravima sklopljen u skladu sa zakonom Povjereniku za informiranje (čl. 34)
7. omogućiti maksimalno slobodnu uporabu informacija, bez nepotrebnih ograničenja, koja prema svima moraju jednako vrijediti (čl. 31)
8. ukoliko je tijelo javne vlasti ovlašteno urediti pitanje troškova, dužno je napraviti izračun troškova, objaviti cjenik te revidirati troškove na godišnjoj osnovi (čl. 32-33.)
9. poštivati načelo transparentnost, te objaviti ugovore o isključivim pravima, dozvole, kao i cjenike i revizije cjenika (čl. 31, st.6., čl. 32., st. 6., čl. 33., st.3., čl. 34., st.6).

Portali otvorenih podataka

- Nacionalni i 4 lokalna portala
- Specijalizirani portal: Geo, Statistika, HZZ; obrazovanje

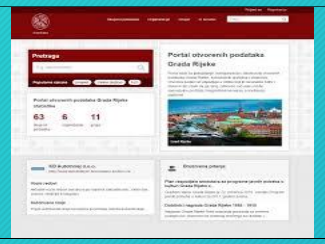

City of Rijeka Portal

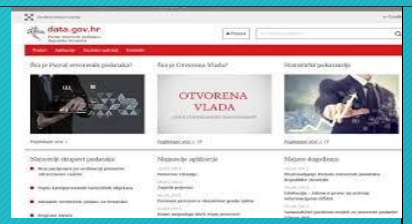

Open data portal (National)

City of Varaždin

National Spatial Information Portal (NIPP)

Information system Sea (More)

Nature and Environmental Protection

	Nacionalni portal	Grad Zagreb	Grad Rijeka	Grad Virovitica	Grad Varaždin
Url	http://data.gov.hr/	http://data.zagreb.hr/	http://data.rijeka.hr/	http://opendata.viroviticа.hr/	http://otvoreni.varazdin.hr/
godina	2015	2015	2016	2017	2020
Broj skupova	809	70	131	6	18
Vrste podataka	Različiti	Različiti	Različiti	Institucionalni	Financijski / fiskalni
Format	Xls, csv, (186 skupova 3 zvjezdice)	Xlsx, csv, xls	Xlsx, csv, xls,	Xlsx, xls	Csv, json, rdf
Dozvole	CC	CC-BY	CC-BY	CC-BY	CC0

Stanje otvorenih podataka

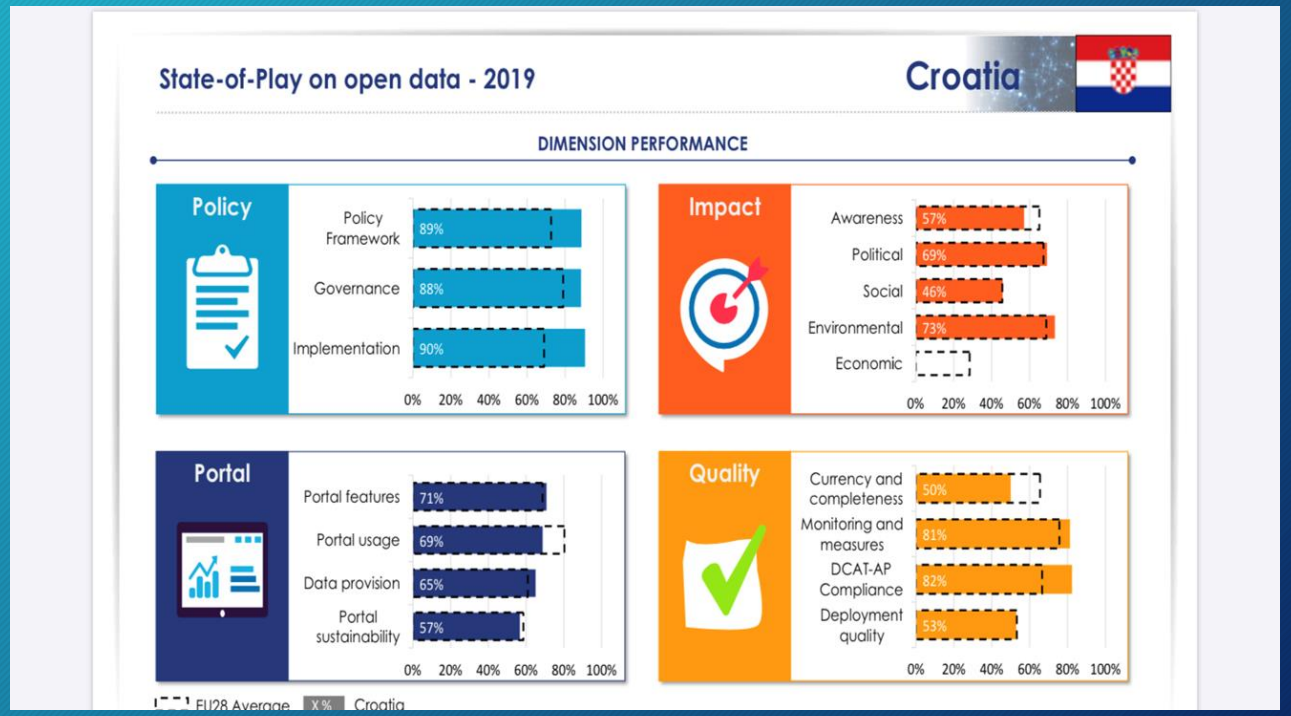

Promjene koje nas očekuju

- Izmjene ZPPI I podzakonskih propisa – do roka transpozicije

- Dodatno ograničenje mogućnosti naplate troškova (od pravila marginalnih troškova, pravilo bez troškova, uz iznimku marginalnih) ; uključenje anonimizacije
- Dodatno ograničenje isključivih prava
- Naglasak je na dinamičnim podacima / APIs
- Proširenje primjene (novi posebni režimi) - javna poduzeća + istraživački podaci (posebne politike)
- Lista visokovrijednih skupova podataka – ponovna uporaba povezana s važnim koristima za društvo, okoliš i gospodarstvo, osobito zbog njihove prikladnosti za stvaranje usluga s dodanom vrijednošću, aplikacija i novih, kvalitetnih te pristojnih radnih mjesta, te zbog brojnih mogućih korisnika usluga s dodanom vrijednošću i aplikacija koje se temelje na tim skupovima podataka – besplatni + putem API / bulk dwnld
- Ostaju prioritetna područja iz PSI Direktive / Smjernica – poslovni subjekti, statistika, geopodaci, meteorološki podaci, okoliš i zemlja, mobilnost I transport
- KLIMA, EKONOMSKI PODACI, JAVNE USLUGE I JAVNA UPRAVA, INOVACIJA I UMJETNA INTELIGENCIJA, PONOVNA UPORABA, DRUŠTVENI ASPEKT
- Evaluacija I prikupljanje podataka – intenzivno

Zaključno

- Otvoreni podaci nose veliku vrijednost za društvo i gospodarstvo – tijela javne vlasti objavljivanjem podataka direktno doprinose ostvarenju te vrijednosti, a neobjavljivanjem je onemogućuju
- Europska unija misli ozbiljno - digitalno društvo ključna je politika EU, a aktivnosti vezane za podatkovno gospodarstvo su centru regulatornog i financijskog interesa
- Hrvatska treba oblikovati jasnu viziju kako iskoristiti podatkovni potencijal, definirati instrumente, educirati i povezati se s korisnicima i stručnjacima na konkretnim projektima (primjeri: Slovenija, Austrija, itd.); svako TJV može razviti vlastitu politiku otvorenih podataka i uspostaviti mjere i aktivnosti
- Izmjena ZPPI može otvoriti prostor za pokretanje procesa kao i raščišćavanje postojećih ograničenja (isključivih prava, troškova)

Hvala na pažnji!

Anamarija Musa
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
amusa@pravo.hr